

ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΥΦΕΣΗΣ

Πώς να πάρετε στα χέρια σας την καριέρα σας και να βελτιώσετε τα οικονομικά σας ενώ μαίνεται η χειρότερη οικονομική κρίση από την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης της δεκαετίας του 1920

DR. STEVE W. PRICE

Συγγραφέας του bestseller ΧΡΥΣΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ

Περιεχόμενα

Εισαγωγή: Η Απόλυτη ύφεση 13

Ενότητα 1: Το πρόβλημα

- 1 Και οι δώδεκα ήταν καθάρματα: Οι δώδεκα βασικές αιτίες της Απόλυτης ύφεσης..... 31
- 2 Από την ύφεση στην επανεκκίνηση 63

Ενότητα 2: Οι υποσχέσεις

- 3 Τα δικαιώματα γίνονται απαιτήσεις..... 75
- 4 Ξυπνήστε τον επιχειρηματία που κρύβεται μέσα σας..... 87

Ενότητα 3: Η λύση

- 5 Επιστροφή στο «γνήσιο» αμερικανικό όνειρο101
- 6 Απάτες με πυραμίδες: Καπιταλιστές χωρίς συνείδηση ...109
- 7 Αλτρουιστικό μάρκετινγκ™: Καπιταλιστές ΜΕ συνείδηση.....123

Επίλογος: Η δική σας στιγμή στη γέφυρα..... 139

Ευρετήριο ονομάτων 143

Εισαγωγή

Η Απόλυτη ύφεση

Η τωρινή ύφεση είναι η χειρότερη των τελευταίων 100 χρόνων.

—τίτλος της εφημερίδας *Financial Times*

Την ονόμασαν Απόλυτη καταιγίδα.

Τον Οκτώβριο του 1991, στη γιορτή του Χάλουοϊν, μια θηριώδης καταιγίδα έκτασης 3.200 χλμ., που κάλυπτε μια περιοχή από την Τζαμάικα μέχρι τη Νέα Σκοτία, ξέσπασε κατά μήκος του Βόρειου Ατλαντικού και έπληξε τις ακτές της Βόρειας Αμερικής.

Οι θυελλώδεις άνεμοι της καταιγίδας ξεπερνούσαν τα 160 χλμ. την ώρα σηκώνοντας κύματα ύψους 30 μέτρων που κατέστρεψαν εκατοντάδες παραθαλάσσια σπίτια. Αυτή η ανεξέλεγκτη καταιγίδα καταγράφηκε αργότερα στο βιβλίο του Σεμπάστιαν Γιούνγκερ *Η απόλυτη καταιγίδα* (Εκδόσεις Ωκεανίδα, 2000), το οποίο αποτέλεσε τη βάση για την επιτυχημένη ταινία με τίτλο *Καταιγίδα* (The Perfect Storm).

Ποια γεγονότα μετέτρεψαν μια εξασθετισμένη και ακίνδυνη φθινοπωρινή καταιγίδα, που απομακρυνόταν από τις ακτές, σε έναν Γολιάθ· σε μια απόλυτη καταιγίδα που συμβαίνει μία φορά στα 100 χρόνια, η οποία προκάλεσε ζημιές αξίας 500 εκατομμυρίων δολαρίων σε όλο το μήκος της ανατολικής ακτής της Αμερικής και στοίχισε τη ζωή σε 12 ανθρώπους, ανάμεσά τους και το εξαμελές πλήρωμα του αλιευτικού *Άντρεα Γκέιλ*;

«Ήταν ένα σύνολο από συνθήκες χωρίς προηγούμενο, η κάθε μία από τις οποίες θα μπορούσε να δημιουργήσει μια πολύ δυνατή καταιγίδα», εξηγεί ο μετεωρολόγος Μπομπ Κέις, ο οποίος εντόπισε την καταιγίδα και επινόησε τον όρο «η απόλυτη καταιγίδα». «Επειδή συνδυάστηκαν όλοι αυτοί οι παράγοντες τη σωστή στιγμή ήταν σαν να πετάει κανείς βενζίνη σε μαινόμενη φωτιά».

Η απόλυτη καταιγίδα ξεκίνησε ως τυφώνας Γκρέις, ένας εξασθετισμένος τυφώνας επιπέδου 2, που σε λίγο θα τον κατάρτιναν τα απέραντα νερά του Ατλαντικού ωκεανού. Και τότε συνέβη κάτι εντελώς αναπάντεχο· ένα τεράστιο ψυχρό μέτωπο από τον Καναδά συγκρούστηκε με τον υγρό και θερμό αέρα του τυφώνα. Αυτό δημιούργησε βίαια ανοδικά ρεύματα και αεροστρόβιλους που ενδυνάμωσαν την εξασθετισμένη καταιγίδα, αλλάζοντας απότομα την πορεία της κατά 180 μοίρες, στρέφοντάς την πίσω προς την αμερικανική ακτογραμμή. Το θερμό ρεύμα του κόλπου του Μεξικού λειτούργησε σαν καύσιμο σε αγωνιστικό όχημα της Φόρμουλα 1, καθώς επιτάχυνε τους ανέμους με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν γιγάντια κύματα. Η καταιγίδα ξέσπασε στην ακτή τη στιγμή που η παλίρροια είχε ανεβάσει τη στάθμη του νερού σε ασυνήθιστα υψηλά επίπεδα, προσθέτοντας έτσι άλλα δύο μέτρα στα εννιά μέτρα του κύματος.

Ο κάθε ένας ξεχωριστά από τους πέντε παράγοντες που δημιούργησαν την απόλυτη καταιγίδα θα είχε πολύ μικρό αντίκτυπο σε ανθρώπινες ζωές και περιουσίες: Υπό κανονικές συνθήκες ο τυφώνας Γκρέις θα ξέμενε από καύσιμα, το ρεύμα

του κόλπου του Μεξικού θα συνέχιζε τη νωχελική πορεία του προς τα βόρεια του Ατλαντικού, η περιοχή χαμηλής πίεσης και το ψυχρό μέτωπο από τον Καναδά θα είχαν εξασθενήσει μέσα στις θερμές ημέρες του Οκτώβρη, και η υψηλή παλίρροια θα ξεχείλιζε ελαφρώς πάνω από τα χαμηλά προστατευτικά φράγματα και στη συνέχεια θα υποχωρούσε όπως πάντα.

Όταν όμως συνδυάζονται αυτά τα κατά τα άλλα συνηθισμένα μετεωρολογικά φαινόμενα τη σωστή στιγμή και στις σωστές συνθήκες, το αποτέλεσμα είναι μια σπάνια καταιγίδα με τρομακτικό μέγεθος. Η απόλυτη καταιγίδα.

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΥΦΕΣΗΣ

Τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές είμαστε στα μέσα της λεγόμενης «απόλυτης Ύφεσης», η οποία ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2007. Όπως συνέβη με την απόλυτη καταιγίδα, έτσι και η Απόλυτη ύφεση είναι ένας συνδυασμός συνηθισμένων οικονομικών συγκυριών, οι οποίες από μόνες τους θα μπορούσαν να απορροφηθούν χωρίς προβλήματα από την παγκόσμια οικονομία, όπως ο Ατλαντικός ωκεανός καταπίνει δεκάδες βαρομετρικά χαμηλά κατά τους θερινούς μήνες. Όταν όμως εκδηλώνονται ταυτόχρονα πολλές αρνητικές οικονομικές συγκυρίες, εμφανίζεται η Απόλυτη ύφεση, η οποία είναι πολύ πιο ισχυρή και διαρκεί περισσότερο από τις συνηθισμένες υφέσεις.

Και ενώ η απόλυτη καταιγίδα οφειλόταν σε πέντε κύριους παράγοντες, η Απόλυτη ύφεση είναι ακόμα πιο περίπλοκη, καθώς υπάρχουν περισσότερες από δώδεκα συγκυρίες που συμβάλλουν στη συνεχιζόμενη οικονομική κατάρρευση. Επίσης, ενώ μια τροπική καταιγίδα διαρκεί κάποιες μέρες, η ύφεση διαρκεί μήνες –και μπορεί να διαρκέσει και χρόνια– όπως συμβαίνει με την Ιαπωνία, η οποία βρίσκεται εγκλωβισμένη σε μια ύφεση που καταστέλλει κάθε ανάπτυξη για περισσότερο από μια δεκαετία.

ΠΟΙΑ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΥΦΕΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ;

Υπάρχει ένα παλιό ανέκδοτο για τη διαφορά μεταξύ ύφεσης και οικονομικής κρίσης: Αν ο γείτονάς σου χάσει τη δουλειά του είναι ύφεση. Αν τη χάσεις εσύ, είναι οικονομική κρίση.

Ο περισσότερο αποδεκτός ορισμός είναι ότι η *ύφεση* (recession) εκδηλώνεται όταν το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (το ΑΕΠ είναι η εμπορική αξία όλων των αγαθών και υπηρεσιών μέσα σε μια χώρα σε έναν χρόνο) μειωθεί επί δύο συνεχόμενα τρίμηνα. Η *οικονομική κρίση* (depression) είναι μια σοβαρή, παρατεταμένη ύφεση. Οι ΗΠΑ έχουν περάσει πολλές υφέσεις από το τέλος του Β' Παγκόσμιου πολέμου, όμως μόνο μία οικονομική κρίση μέσα στον 20ό αιώνα –τη Μεγάλη Ύφεση (Great Depression) από το 1929 έως το 1942.

Οι υφέσεις δεν είναι κάτι ασυνήθιστο. Αποτελούν μέρος των μεγάλων και απότομων διακυμάνσεων του επιχειρηματικού κύκλου, που ολοκληρώνεται κάθε τέσσερα ή πέντε χρόνια. Η τωρινή ύφεση, που ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2007, είναι η δέκατη από το τέλος του Β' Παγκόσμιου πολέμου. Οι υφέσεις διαρκούν συνήθως δέκα με δώδεκα μήνες. Δείτε παρακάτω τις προηγούμενες υφέσεις και τη διάρκειά τους:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΥΦΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

1948-49:	11 μήνες
1953-54:	10 μήνες
1957-58:	8 μήνες
1960-61:	10 μήνες
1969-70:	11 μήνες
1973-75:	16 μήνες
1980-82:	22 μήνες
1990-91:	8 μήνες
2001:	8 μήνες
2007:	? μήνες (ή χρόνια;)

Όπως φαίνεται καθαρά στον παραπάνω πίνακα, οι υφέσεις συνήθως έρχονται και φεύγουν και διαρκούν από 8 έως 22 μήνες. Σύμφωνα με τα όσα έχει δείξει η ιστορία, στο τέλος του 2009 θα έπρεπε να έχουμε βγει από αυτή την ύφεση και να έχουμε βάλει πλώρη προς τέσσερα με πέντε χρόνια ανάπτυξης, καθώς κατευθυνόμαστε προς τη δεύτερη δεκαετία του 21ού αιώνα.

Μισό λεπτό όμως.

Η ύφεση του 2007 δεν είναι μια συνηθισμένη ύφεση – μάλλον το αντίθετο. Θα έλεγε κανείς ότι αποτελεί την Απόλυτη ύφεση. Η Μεγάλη Ύφεση κράτησε 13 χρόνια από την αρχή ως το τέλος, θυμίζοντάς μας ότι οι επιπτώσεις της καθίζησης στην οικονομία μπορούν να διαρκέσουν για μια δεκαετία ή περισσότερο. Αρκεί να δούμε την περίπτωση της Ιαπωνίας, η ύφεση της οποίας κράτησε 15 χρόνια, και σήμερα, σχεδόν 20 χρόνια από τότε που κατέρρευσε ο χρηματιστηριακός δείκτης Νικκεί, οι τιμές των ακινήτων ανέβηκαν μόνο κατά 40% σε σχέση με την αξία που είχαν το 1990.

Κανείς δεν γνωρίζει πόσο θα κρατήσει η Απόλυτη ύφεση. Ωστόσο, μόνο και μόνο επειδή η οικονομία δείχνει *τυπικά* να επιστρέφει προς την ανάπτυξη, δεν σημαίνει ότι πρέπει να αρχίσουμε τα γλέντια και τους χορούς. Μακάρι να ήταν τόσο ρόδινα τα πράγματα. Πολλοί οικονομολόγοι προβλέπουν ότι θα έχουμε μια «άνεργη ανάκαμψη», δηλαδή ότι η οικονομία θα αναπτύσσεται, αλλά η ανεργία θα παραμένει κοντά στο 10% για τα επόμενα χρόνια. (Αν προσθέσουμε και τους υποαπασχολούμενους, εκείνους που αναζητούν πλήρη απασχόληση αλλά αρκούνται στην ημιαπασχόληση, εκείνους που εξαναγκάζονται σε πρόωρη συνταξιοδότηση, και εκείνους που έχουν εγκαταλείψει τις προσπάθειες να βρουν δουλειά, τα νούμερα της ανεργίας πλησιάζουν το 20%.)

Ο Λάρι Σάμερς, κορυφαίος οικονομικός σύμβουλος του προέδρου των ΗΠΑ, δεν είναι και τόσο αισιόδοξος για την ταχύτητα της οικονομικής ανάκαμψης: «Η οικονομία δεν θα επανέλθει στα κανονικά επίπεδα για αρκετό διάστημα. Τα προβλήματά μας δεν δημιουργήθηκαν μέσα σε ένα μήνα ή ένα χρόνο, και δεν πρόκειται να λυθούν σε ένα μήνα ή ένα χρόνο».

Ο Σάμερς έχει δίκιο. Όπως θα διαπιστώσετε και σε αυτό το βιβλίο, η οικονομία μας έχει γίνει ένα μπερδεμένο κουβάρι πολιτικών λαθών, κακών εκτιμήσεων, παράνομων εταιρικών δραστηριοτήτων και ενός τεράστιου προσωπικού, ιδιωτικού, και δημόσιου χρέους, που θα χρειαστεί χρόνια για να ξετυλιχθεί.

ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΟΥΜΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Μεγάλωσα ακούγοντας ιστορίες για τη Μεγάλη Ύφεση.

Ο πατέρας μου ήταν στην εφηβεία όταν συνέβη το χρηματιστηριακό κραχ του 1929. Η μητέρα μου ήταν μόλις εννέα ετών. Τα επόμενα 13 χρόνια οι οικογένειές τους –τέσσερα παιδιά στην οικογένεια της μητέρας μου και πέντε στην οικογένεια του πατέρα μου– τα έβγαζαν πέρα με το ζόρι.

Οι γονείς μου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στην Ντάγκαρ, μια πολύ μικρή πόλη ανθρακωρύχων, με έναν μόλις δρόμο, χωρίς φανάρια, χωμένα στους δασωμένους λόφους της Νότιας Ιντιάνα. Η σχέση τους ξεκίνησε όταν η μητέρα μου ήταν 19 χρόνων, και παντρεύτηκαν έναν χρόνο μετά. Είχαν βέβαια όνειρα για μια καλύτερη ζωή, αλλά ήταν πολύ απασχολημένοι με την εξασφάλιση του καθημερινού φαγητού στο τραπέζι τους για να έχουν μεγαλόπνοες σκέψεις ότι κάποτε θα ζούσαν το αμερικανικό όνειρο.

Και από ευκαιρίες; Δεν υπήρχαν ευκαιρίες στη μικρή πόλη Ντάγκαρ. Στη χειρότερη φάση της ύφεσης, η ανεργία σε ολόκληρη τη χώρα ανερχόταν στο 25%, αλλά όταν οι ανθρακωρύ-

χοι στην Ντάγκαρ έκαναν απεργία, κάτι που συνέβαινε συνέχεια, η ανεργία έφτανε το 90% κατά τη δεκαετία του '30. Ο πατέρας μου δεν είχε εργασία πλήρους απασχόλησης μέχρι τα 28 του, όταν κατατάχθηκε στην αμερικανική αεροπορία. Η μητέρα μου όσο ήταν στο γυμνάσιο είχε μόνο δύο φορέματα. Έπλενε το ένα και φορούσε το άλλο, και τα άλλαζε μέρα παρά μέρα για τέσσερα χρόνια.

Με αυτές τις ιστορίες μεγάλωσα.

Αν όλοι οι άνθρωποι στις Ηνωμένες Πολιτείες είχαν μεγαλώσει με αυτές τις ιστορίες, δεν νομίζω ότι η οικονομία μας θα έφτανε σε αυτή την κατάσταση. Τόσο οι επιχειρηματίες όσο και οι καταναλωτές θα ήταν πιο προσεκτικοί στις δαπάνες τους και πιο συντηρητικοί στις επενδύσεις τους. Θα εγκρίνονταν λιγότερα δάνεια υψηλού κινδύνου (subprime loans) και «δάνεια του ψεύτη». Οι τραπεζίτες δεν θα έκαναν τόσο ριψοκίνδυνες κινήσεις. Θα εκδίδονταν λιγότερες πιστωτικές κάρτες. Θα δινόταν έγκριση για λιγότερα δάνεια που διασφαλίζονται με ακίνητα. Θα είχαν εκδοθεί λιγότερα δάνεια από τράπεζες επισφαλειών (γνωστές και ως «bad banks»). Δεν θα είχαν γίνει τόσες κατασχέσεις. Θα υπήρχαν λιγότερες χρεοκοπίες. Λιγότεροι άνθρωποι θα αγόραζαν σπίτια τα οποία δεν μπορούσαν στην πραγματικότητα να αποπληρώσουν. Και λιγότερες ψήφοι στο Κογκρέσο θα υποστήριζαν νόμους που θα αύξαναν κατά τρισεκατομμύρια το ομοσπονδιακό μας χρέος. Ωστόσο οι περισσότεροι Αμερικανοί γεννήθηκαν σε μια εποχή όπου οι γονείς έλεγαν στα παιδιά τους διαφορετικές ιστορίες από εκείνες που άκουγα εγώ. Αντί να ακούνε προειδοποιητικές ιστορίες, τα παιδιά άκουγαν ότι θα τους χαρίσουν ένα καινούργιο αυτοκίνητο στα δέκατα έκτα γενέθλιά τους. Άκουγαν ότι πρέπει «οπωσδήποτε» να αποκτήσουν «επώνυμες» τσάντες των 500 δολαρίων. Άκουγαν ιστορίες για δεκαήμερες κρουαζιέρες και Σαββατοκύριακα σε χιονοδρομικά κέντρα. Άκουγαν ότι μπορούν να αγοράσουν τώρα με πιστωτικές κάρ-

τες και να τις ξεπληρώσουν αργότερα με δάνεια που διασφαλίζονται με τα ακίνητά τους. Ιστορίες ότι το Χρηματιστήριο συνέχεια ανεβαίνει, κι ανεβαίνει, κι ανεβαίνει. Ιστορίες ότι τα πράγματα θα συνεχίσουν να πηγαίνουν καλά.

Επομένως οι καταναλωτές... η ομοσπονδιακή κυβέρνηση... οι επιμέρους πολιτείες των ΗΠΑ... οι δήμοι... ακόμα και οι συνταξιούχοι με σταθερό εισόδημα ξόδευαν αδιάκοπα. Την ίδια στιγμή, οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες, που υποτίθεται ότι είναι οι ορθολογικοί και συντηρητικοί φύλακες του κεφαλαίου, που δεν κάνουν ριψοκίνδυνες ενέργειες, τζόγαραν με τα χρήματα των μετόχων σαν ένα μεθυσμένο, κακομαθημένο πλουσιόπαιδο σε καζίνο κρουαζιερόπλοιου.

Ώσπου μια μέρα, στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2008, μόλις 16 χρόνια αφότου η απόλυτη καταιγίδα βύθισε το αλιευτικό των 20 μέτρων, το *Άντρεα Γκέιλ*, η απόλυτη Ύφεση βυθίζει την οικονομία μας. Γκλουγκ, γκλουγκ, γκλουγκ.

Τι κάνουμε τώρα;

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Έχω τρεις βασικούς σκοπούς που γράφω αυτό το βιβλίο. Ο ένας είναι ότι θέλω να εξηγήσω με κατανοητή γλώσσα πώς βρεθήκαμε σε αυτή την κατάσταση και ποιος φταίει για αυτό. Ο δεύτερος είναι ότι θέλω να σας δώσω να καταλάβετε γιατί αυτή η Απόλυτη ύφεση απειλεί να διαβρώσει την ευημερία μας και να διαρκέσει χρόνια. Και ο τρίτος είναι ότι θέλω να δείξω σε εσάς και την οικογένειά σας όχι μόνο πώς θα επιβιώσετε στην Απόλυτη ύφεση, αλλά και πώς θα ευημερήσετε στα επόμενα χρόνια.

Ας ξεκινήσω αναφέροντας τι δεν είναι αυτό το βιβλίο.

Το βιβλίο αυτό δεν είναι ένα οικονομικό εγχειρίδιο που μπορούν να κατανοήσουν μόνο βραβευμένοι οικονομολόγοι. Το βιβλίο αυτό μπορεί να το διαβάσει ο καθένας.

Το βιβλίο αυτό δεν είναι μια επίθεση της «δεξιάς» σε αριστερίζοντες πολιτικούς. Υπάρχουν πάρα πολλές ευθύνες που βαραινούν τους πολιτικούς και των δύο κομμάτων, οι οποίοι ενδιαφέρονται πιο πολύ να γεμίσουν τις δικές τους τσέπες, παρά να προστατέψουν τον αμερικανικό λαό.

Το βιβλίο αυτό δεν **υπεραπλουστεύει** τα αίτια της απόλυτης Ύφεσης. Ναι, θα παρουσιάσω τους παράγοντες που συνέβαλαν με **απλό τρόπο** έτσι ώστε να είναι κατανοητοί από όλους. Ωστόσο, *δεν πρόκειται να υπεραπλουστεύσω ένα περίπλοκο πρόβλημα*, κατηγορώντας για τα πάντα τους Δημοκρατικούς που στήριξαν τα ενυπόθηκα δάνεια υψηλού κινδύνου. Ναι, ήταν ανόητο να εγκριθούν τα ενυπόθηκα δάνεια σε άτομα με χαμηλό εισόδημα και χωρίς καθόλου προκαταβολή, γεγονός που έπαιξε κάποιο ρόλο στην οικονομική κατάρρευση. Όπως θα δείτε, όμως, στο Κεφάλαιο 1, τα ενυπόθηκα δάνεια υψηλού κινδύνου αποτελούν απλώς έναν από τους δώδεκα περίπου παράγοντες που οδήγησαν στην Απόλυτη ύφεση.

ΑΝΑΖΗΤΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΩΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ

Τώρα τελευταία γίνεται συχνά λόγος για έλλειψη αντικειμενικότητας από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Αυτός είναι ο λόγος που συλλέγω πληροφορίες και από τις δύο πλευρές του πολιτικού φάσματος. Διαβάζω κάθε πρωί την εφημερίδα της ιδιαίτερης πατρίδας μου, την *Tampa Tribune*. Διαβάζω όμως και την εφημερίδα *Wall Street Journal* το απόγευμα. Διαβάζω τα περιοδικά *Time* και *Newsweek*, αλλά και το περιοδικό *National Review*, που πρωτοεκδόθηκε το 1995 από τον Γουίλιαμ Φ. Μπάκλεϊ, τον ιδρυτή του αμερικανικού νεοσυντηρητικού κινήματος.

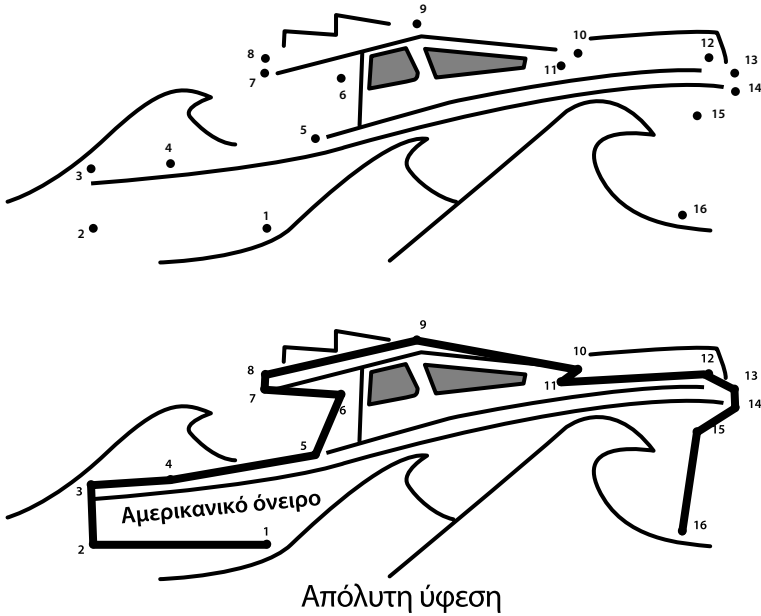
Αυτό που θέλω να πω είναι το εξής: Κατά την έρευνα και τη συγγραφή αυτού του βιβλίου έκανα ό,τι καλύτερο μπορούσα για να συλλέξω πληροφορίες από όσο το δυνατόν περισσότερες πηγές. Με αυτόν τον τρόπο κατέληξα στο εξής συμπέρασμα: Υπάρχει μεγάλο μερίδιο ευθύνης σε πολλές πλευρές, και πρώτα από όλα στους πολιτικούς και των δύο κομμάτων, οι οποίοι πούλησαν τις ψήφους τους στο Κογκρέσο για να εισπράξουν υποστήριξη στην προεκλογική τους καμπάνια από ομάδες ειδικών συμφερόντων. Περισσότερα για αυτούς θα μάθετε στο επόμενο κεφάλαιο.

ΕΝΩΣΤΕ ΤΙΣ ΤΕΛΙΤΣΕΣ

Αυτό που δεν λείπει σε αυτή την ύφεση είναι πληθώρα πληροφοριών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στην μπλογκόσφαιρα. Πνιγόμαστε σε μια θάλασσα από δεδομένα, αριθμούς και γνώμες. Αυτό που λείπει βέβαια είναι μια συνολική θεωρία που να ενώνει τις τελίτσες και να δημιουργεί ένα μοτίβο που να βγάζει νόημα από όλες αυτές τις σκόρπιες πληροφορίες.

Για αυτό έγραψα αυτό το βιβλίο –για να ενώσω τις τελίτσες και να σας αποκαλύψω την εικόνα ενός καραβιού που πηγαίνει πέρα δώθε σαν το *Άντρεα Γκέιλ* στην απόλυτη καταιγίδα. Μόνο που σε αυτή την εικόνα η θάλασσα είναι η παγκόσμια οικονομία, η καταιγίδα είναι η Απόλυτη ύφεση, και το καράβι είναι το δικό σας σπιτικό –η οικογένειά σας, το σπίτι σας, η καριέρα σας, οι οικονομίες σας, η σύνταξή σας, το μέλλον σας, και η δική σας εκδοχή για το αμερικανικό όνειρο.

Στις επόμενες σελίδες θα σας εξηγήσω με απλά λόγια τι δημιούργησε αυτή την απόλυτη οικονομική καταιγίδα και πώς μπορείτε να οδηγήσετε το καράβι σας σε ένα ασφαλές λιμάνι όσο θα λυσομανάει η Απόλυτη ύφεση και θα θερίζει εκατομμύρια νοικοκυριά σε όλο τον κόσμο. Όταν οι θαλασσοδαρμένοι ναυτικοί βλέπουν μια καταιγίδα να πλησιάζει, μένουν στο λι-

μάνι μέχρι να κοπάσει η θάλασσα. Μερικές φορές όμως οι καταιγίδες μοιάζουν να έρχονται από το πουθενά, δημιουργούνται και θεριεύουν προτού προλάβουν να αντιδράσουν οι ναυτικοί. Η απόλυτη καταιγίδα ήταν μία από αυτές.

Το ίδιο και η Απόλυτη ύφεση.

Οι περισσότεροι άνθρωποι, όπως και οι τραπεζίτες της Γουόλ Στριτ και οι επενδυτές των δισεκατομμυρίων, πιάστηκαν απροετοίμαστοι όταν ξέσπασε η Απόλυτη ύφεση στην οικονομία. Είτε είμαστε προετοιμασμένοι είτε όχι, η Απόλυτη ύφεση είναι εδώ και πρέπει να την αντιμετωπίσουμε.

Επομένως, αν είστε από εκείνους που δεν κατάφεραν να φτάσουν στο ασφαλές λιμάνι της οικονομικής ανεξαρτησίας προτού ξεσπάσει η καταιγίδα, αυτό το βιβλίο είναι για σας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΤΗ ΥΦΕΣΗ ΣΤΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ

Βρισκόμαστε στην καρδιά της *Απόλυτης Υφησης* – το οικονομικό ισοδύναμο της απόλυτης καταγίδας που δημιουργήθηκε από πλήθος οικονομικών κρίσεων και ενισχύθηκε από την παγκοσμιοποίηση.

Ωστόσο, αυτή η *Απόλυτη Υφηση*, που ξεκίνησε ως μια σοβαρή παγκόσμια πτωτική τάση στην οικονομική δραστηριότητα το 2007, θα μετατραπεί σύντομα σε *Μόνιμη Επανεκκίνηση*, μια οικονομική απότομη μεταβολή που θα αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο θα εργαζόμαστε και θα καταναλώνουμε τις επόμενες δεκαετίες.

Ο Δρ Πράις, επιχειρηματίας, επενδυτής, και συγγραφέας βιβλίων για επιχειρήσεις, αναλύει τους διάφορους παράγοντες που συνέβαλαν στην Απόλυτη Υφηση, τονίζει ότι η *επιχειρηματικότητα* πρέπει να βγει κερδισμένη από αυτόν τον πόλεμο, γιατί μόνο έτσι θα επιστρέψει η οικονομική ανάπτυξη, και υποστηρίζει ότι οι μεγαλύτερες ευκαιρίες σήμερα – και για τις επόμενες δεκαετίες – δεν εμφανίζονται στην *παραγωγή* προϊόντων, κάτι που η Κίνα μπορεί να κάνει φθηνότερα, αλλά στο *μάρκετινγκ* και την προώθησή τους στην αγορά.

Ο Δρ Πράις προτείνει μια στρατηγική μάρκετινγκ από άτομο σε άτομο την οποία ονομάζει *Αλτρουιστικό Μάρκετινγκ™*, κατά την οποία «οι άνθρωποι βοηθούν τον εαυτό τους βοηθώντας άλλους να βοηθήσουν τον εαυτό τους». Σε αντίθεση με τις επιθετικές, σοκαριστικές διαφημίσεις που κυριαρχούν στις ημέρες μας, το *Αλτρουιστικό Μάρκετινγκ™* δραστηριοποιείται στην πιο ήπια πλευρά του καπιταλισμού, όπου προτεραιότητα έχουν η συνεργασία, η επικοινωνία, και η ομαδικότητα και όχι ο ανταγωνισμός και η επιδίωξη για χαμηλές τιμές.

«Η εξασθενημένη οικονομία αποτελεί την καλύτερη συγκυρία για να βρείτε μια εναλλακτική πηγή εισοδήματος», λέει ο Δρ Πράις. «Αυτή τη στιγμή υπάρχει πληθώρα ταλαντούχων φύλλοξων ανθρώπων που μένουν στο περιθώριο, είτε άνεργοι είτε υποκατασχολούμενοι, και διψούν για μια ευκαιρία να γίνουν κύριοι της ζωής τους αποκτώντας τη δική τους επιχείρηση. Το *Αλτρουιστικό Μάρκετινγκ™* είναι η τέλεια λύση απέναντι στην Απόλυτη Υφηση.»

Δρ Steve Price

Επιχειρηματίας, επενδυτής ακινήτων, και συγγραφέας βιβλίων για επιχειρήσεις που έγιναν μπεστ σέλερ. Μένει στην πόλη Τάμπα της Φλόριδα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Διαμενου 4, Σταθμός Λαρίσης, 10440 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210-5237635

ISBN 978-960-461-373-1

9 789604 613731

Επισκεφθείτε μας στο Internet:
www.klidarithmos.gr